

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НЕДИСКРИМИНАЦИОННИ ПРАКТИКИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

1. ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ И ДЕФИНИЦИИ

1.1. Борбата с дискриминацията, нейното елиминиране и утвърждаване на антидискриминацията е една от основните цели на Европейския съюз, която става все по значима с промените, които настъпват драматично бързо в Европа. Лицата, обект на дискриминация, както и тези, които са изложени пряко или косвено на ефекта и, не могат да вземат активно участие в политическия, икономически и културен живот в обществото, което се отразява неблагоприятно както на отделния субект, така и на обществото, към което той принадлежи. Не бива да се подценява факторът дискриминация при диференциране на обществените групи, създаване на лесни за манипулиране социални общности, социалната изолация и непряко нарушаване на основните обществени ценности.

1.1.1. Пряката дискриминация се изразява в третирането на определено лице по различен, от общоприетия начин, поради неговата възраст, увреждане, религиозна принадлежност или убеждения и сексуална ориентация.

1.1.2. Непряката дискриминация представлява сложен комплекс от практики, връзки и зависимости, където едно привидно неутрално правило на практика има неблагоприятно въздействие върху дадено лице или група лица, със специфична характеристика. Създателите на съответното правило не са целяли, то да създаде предпоставки за дискриминация, няма намерение да бъде извършена дискриминация при неговото прилагане, но въпреки това се постига този ефект.

1.1.3. Тормозът е нежелано действие от едно на друго лице или групи лица – от думи до жестове или държание, което създава смущаваща, унижителна или обидна обстановка или поражда сходни емоции в тормозеното лице.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз- BG05SFOP001-2.025-0001-C01 –
„Повишаване на гражданското участие“

1.1.4. Отказът да се предприеме разумно приспособяване се смята за форма на дискриминация. Това е в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и с Директива 2000/78/ЕО. Разбира се, възрастта, ни винаги би могла да се приеме за дискриминиращ критерии, предвид някои чисто физически изменения и зависимости.

2. РАВЕНСТВО И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Законът защитава от дискриминация всички физически лица на територията на Република България, в това число и сдружения на физически лица, както и юридически лица, се ползват от правата по този закон, когато са дискриминирани, по отношение на техния членски състав или на заетите в тях лица.

Основните права на гражданите в областта на дискриминацията са :

1. равенство пред закона;
2. равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот;
3. ефективна защита срещу дискриминацията.

2.1. Основни дискриминационни признаци

Законът забранява всяка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религи носители на признак или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

Тормоз е налице, само когато поведението на едно лице, изразено чрез действие или бездействие, е нежелано за друго лице, към което е насочено. Нежелано е това поведение, което създава за адресата си в психическо отношение отрицателни чувства, емоции и преживявания. Наличието на психически дискомфорт има за последици накърняване на достойнството и честта на дискриминираното лице. За засегнатото лице

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз- BG05SFOP001-2.025-0001-C01 –
„Повишаване на гражданското участие“

настъпва неблагоприятен резултат – причиняват се нематериални вреди. От тук може да се заключи, че тормозът, включително и сексуалният тормоз, е дискриминационен акт.

Самото противоправно поведение следва да има връзка с наличието или липсата на конкретен дискриминационен признак у засегнатото лице. Действията му трябва да изразяват подчертано отрицателно отношение към дискриминираното лице чрез показване, акцентирание, оценяване и други на наличието или липсата на дискриминационния признак. Само тогава може да се приеме, че тормозът е акт на дискриминация.

Тормозът има различни вербални и невербални проявления, като всеки случай се изследва отделно.

Тормозът на основа на признаците цитирани вече, сексуалният тормоз, подбуждането към дискриминация, диференциране на расов, религиозен или етнически признак, възпрепятстване достъпът до обществени места на лица с увреждане се смятат за дискриминация.

3.2. НЕ Е ДИСКРИМИНАЦИЯ:

Законът определя специфични хипотези за налагане на известни ограничения, които не биха се приели за дискриминация в случаите, когато това е свързано с прилагането на законова норма и е целесъобразно налагането на ограничение с цел да се защити общественият интерес.

По долу е направен обзор на изрично включените в закона хипотези:

1. за такова се приема различното третиране на лица въз основа на тяхното гражданство, когато това е предвидено в закон или в международен договор, по който Република България е страна – законодателят има предвид права на гражданите, които произтичат от тяхното гражданство са свързани с неговата реализация;

2. различното третиране на лица на основата на характеристика, отнасяща се до признак по чл. 4, ал. 1 от закона, когато тази характеристика поради естеството на определено занятие или дейност, или условията, при които то се осъществява, е

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз- BG05SFOP001-2.025-0001-C01 –
„Повишаване на гражданското участие“

съществено и определящо професионално изискване, целта е законна, а изискването не надхвърля необходимото за постигането ѝ – в този текст е определена възможността да бъдат налагани известни ограничения на лица, свързани с упражняване на занятие или дейност, които са пряко свързани със защита на обществените интереси и ограничаване на евентуални неблагоприятни последици от действията на тези лица върху обществото като цяло и особено, когато става дума за дейности, гарантиращи общественото спокойствие и сигурност.

3. различното третиране на лица на основата на религия, вяра или пол по отношение на занятие, осъществявано в религиозни институции или организации, когато поради естеството на занятието или условията, при които то се осъществява, религията, вярата или полът е съществено и определящо професионално изискване с оглед характера на институцията или организацията, при законна и целесъобразна цел.

5. определянето на изисквания за минимална възраст, професионален опит или стаж при наемане на работа

6. определянето на максимална възраст за наемане на работа, когато е необходимо предварително обучение за заемане на съответната длъжност и съответно е целесъобразно да се заема длъжността в разумен срок преди пенсиониране;

7. специалната закрила за бременни жени, жени в напреднал етап на лечение ин-витро и майки, в определените от закона хипотези и за определения от закона срок

8. изискванията за възраст и определен от закона трудов или служебен стаж за целите на пенсионното осигуряване;

9. мерките и програмите по Закона за насърчаване на заетостта;

10. преференциалното третиране на лица с увреждания с цел изравняване на техните възможности, при провеждане на обучение и придобиване на образование за задоволяване на специфични образователни потребности;

11. определянето на изисквания за минимална и максимална възраст за достъп до обучение и образование; установяване на максимална възраст за получаване на кредит по Закона за кредитиране на студенти и докторанти;

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз- BG05SFOP001-2.025-0001-C01 –
„Повишаване на гражданското участие“

13. мерките в областта на образованието и обучението за осигуряване на балансирано участие на жените и мъжете;

17. достъп до образование и обучение на лица, принадлежащи към етнически малцинства, с цел изравняване на техните възможности;

19. различното третиране на лицата при предприемане на мерки, за предотвратяване или компенсиране на неизгоди в професионалната кариера по полов признак;

20. временните насърчителни мерки, прилагани по реда на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете.

3. ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

Действията на всички органи на местната власт следва да имат няколко специфични цели при реализацията на антидискриминационната политика:

- недопускане на дискриминация на основата на полова принадлежност или самоопределяне;
- преодоляване на резултатите от минали дискриминационни събития или практики, определени за дискриминационни въз основа на опита, чрез система от мерки, целящи тяхното избягване, особено в случаите, когато лицата са били обект на дискриминация по отношение на множество признаци;
- осигуряване на равни права за всички лица, живеещи на територията на страната, без да бъдат диферинцирани въз основа на това дали са български граждани или не.
- преодоляване на негативните обществени нагласи спрямо миграционните потоци и мигрантите

4. МЕТОДОЛОГИЯ

Основните методологични направления, които следва да се имат предвид при прилагане на антидискриминационни практики са:

- Гарантиране спазването правата на човека залегнали в Конвенцията;

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз- BG05SFOP001-2.025-0001-C01 –
„Повишаване на гражданското участие“

- Осигуряване равни права, равно участие, равно третиране и равен достъп до обществените ресурси за жените и мъжете;
- Партньорство и социален диалог на всички нива между институциите, обществените организации и лицата
- Мониторинг върху спазването на антидискриминационните политики и контрол при взаимодействието между институциите и лицата.